

Med hänvisning till Telias möjlighet att yttra sig över promemoria ”Krav på rapportering av betalningstider” (Diarienummer N2017/07725/KSR)

Näringsdepartementet har tagit initiativ till åtgärder för att få till stånd en självreglering inom näringslivet för att förbättra likviditeten för små och medelstora företag. Utifrån detta initiativ har företrädare från näringslivet enats om ett underlag som kan ligga till grund för framtagandet av en frivillig uppförandekod. Denna kod finns refererad i promemorian och har därmed samma bakomliggande syfte som den föreslagna rapporteringslagen. Därmed finns två olika metoder att nå ett likartat resultat. Det ena fallet bygger på en självreglering medan det andra fallet bygger på en reglerad lagstiftad rapportering.

I promemorian uppfattas inte motsatsförhållandet mellan dessa två utgångspunkter som besvärande utan att den frivilliga koden kan ses som ett komplement till lagstiftningen. Under förutsättning att innehållet i båda ansatserna var likartade skulle det mycket väl kunna vara så, men lagstiftningen har gjort ett antal val som starkt avviker från den frivilliga kodens tillämpning. Mot denna bakgrund förefaller det osannolikt att den självreglerande koden kan samexistera med lagstiftningen annat än till dess andemening. För om den lagstiftade rapporteringen ger ett resultat blir det svårt att hävda att resultatet egentligen borde ha varit något annorlunda.

Vad som inkluderas i statistiken

De val som lagstiftaren valt och som skiljer sig från den självreglerande koden inkluderar bl a följande:

- a) Koden definierar små/medelstora företag utifrån två kriterier, såväl årlig omsättning (500 miljoner kronor) som antal anställda (max 250 anställda), medan lagstiftaren enbart använder sig av antal anställda. Kodens definition ligger därmed i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 där definitionen av stora företag också tar hänsyn till nettoomsättningen (max 40 miljoner euro). Lagstiftaren kommer därför i sin definition av små/medelstora företag avvika från Europaparlamentets definition och inkludera företag som Europaparlamentet definierar som stora.
- b) Koden tar hänsyn till koncerntillhörighet för vilka bolag som ska inkluderas i rapporteringen, medan lagstiftaren inte gör ett sådant hänsynstagande. Det innebär att dotterbolag till Sveriges största bolag med färre än 250 anställda definieras som små/medelstora företag av lagstiftaren. Ur ett koncernperspektiv för ett större bolag innebär det att delar av koncernen klassificeras som storbolag (dotterbolagen med fler än 500 anställda) medan andra delar av samma koncern definieras som små/medelstort företag (dotterbolagen med färre än 250 anställda).
- c) Koden exkluderar utländska bolag verksamma i Sverige medan lagstiftaren inkluderar dessa bolag i sin definition av små/medelstora företag. Därmed skulle företag såsom IBM, Apple, Huawei m fl av lagstiftaren klassificeras som små/medelstora bolag under förutsättning att den svenska verksamheten har färre än 250 anställda trots att de i andra sammanhang tillhör den största kategorin av storföretag i världen.

Lagstiftaren hävdar att den föreslagna rapporteringsskyldigheten kommer att resultera i statistik av god kvalitet (sid 28), men huruvida statistiken faktiskt återspeglar den aktuella situationen för de små och medelstora företag som man försöker värna om kan starkt ifrågasättas då statistiken inkluderar det som vanligen klassificeras som storföretag i de tre ovanstående fallen. Uppdelningen av rapporteringen i tre storleksklasser baserade på antal anställda antyder om att antalet anställda reflekterar storlek på bolaget, men så behöver det inte alls vara då ett bolag med bara en handfull

anställda mycket väl skulle kunna fakturera miljardebopp (genom anlitan­de av underentreprenörer eller genom innehav av stora tillgångar).

Definitionen som lagstiftaren föreslår får direkt märkliga konsekvenser. När Telia handlar med Huawei Svenska AB (med färre än 250 anställda) anses de inom nuvarande definition såsom ett små/medelstort svenskt bolag vars tillväxt och utveckling ska befrämjas genom lagstiftande rapportering samtidigt som bolaget har globalt 180 000 anställda och ägs av den kinesiska staten.

Effekter

Det underliggande syftet med både den reglerade lagstiftande rapporteringen och den självreglerande koden har varit att förbättra förutsättningarna för svenska små och medelstora företagens möjligheter till utveckling och tillväxt. Den lagstiftande vägen är mer rigid i sitt upplägg vilket i vissa fall kan leda till att den är direkt kontraproduktiv mot sitt syfte. T ex;

- a) Vid större upphandlingar då ett medelstort svenskt företag inkluderas i en internationell upphandling riskerar det svenska företaget att få en konkurrensnackdel gentemot sina utländska konkurrenter som kan utforma sina förslag utifrån tre dimensioner (pris, kvalitet och betalningsvillkor) medan det svenska företaget endast kan utforma sina förslag utifrån två (pris och kvalitet).
- b) Likviditeten styrs inte bara av betalningstiden utan även av när en leverantör har rätt att fakturera, dvs i förskott, samtidigt som utförandet eller i efterskott. Ibland kan det vara till båda parter fördel att acceptera en tidigareläggning av tidpunkten för när leverantören har rätt att fakturera mot en förlängning av fakturatiden.

Vid båda dessa fall har den självreglerande koden en större förutsättning att förbättra små/medelstora företagens utveckling och tillväxt än det lagstiftande rapporteringsalternativet då koden exkluderar specialfall med ömsesidiga fördelar från sin rapportering.

Rapportering

Det är positivt att lagstiftaren också valt att beakta de administrativa konsekvenserna för de rapporterade bolagen. De praktiska konsekvenserna av att dela upp rapporteringen i genomsnittligt avtalat, faktisk betalningstid och andel sena fakturor medför i praktiken större administrativa konsekvenser än vad lagstiftaren indikerar i sina kostnadsredovisningar. IT kostnaden är en del av kostnaden, men en större del är kopplade till hanteringen av bristande indata vilket i sin tur kräver omfattande manuellt arbete (åtminstone tills företagens samtliga IT system befinner sig på den önskade nivån).

Ett sådant exempel är kontraktstid som inte alltid finns registrerade i alla system, speciellt inte för små och medelstora företag. I dessa fall har informationen inhämtats från fakturan snarare än från ett kontraktssystem. I ett antal fall där kontraktstid finns registrerat har man valt att skriva in 0 dagar för att inte försena betalningen. I realiteten är inte kontraktstiden 0 dagar, men det är vad systemet i ett antal fall visar. I en manuell genomgång av de 16 000 leverantörer Telia har i Sverige skulle uppföljningen av kontrakterad betalningstid bli en signifikant utmaning med väsentligt större kostnader än vad som förespeglats i promemorian. Vidare skulle konsekvenserna för IT utvecklingen bli mer omfattande eftersom kontraktstiden registreras i ett mastersystem där man vid varje uppdatering raderar tidigare data. Om den kontrakterade betalningstiden kommit att variera över året skulle beräkningen av den genomsnittliga kontraktstiden kräva att varje faktura kopplas till en kontrakterad tid för att sedan beräknas. Detta är helt nya dimensioner i existerande datasystem och

kostnaden för bara förstudierna kommer sannolikt att överstiga det som lagstiftaren beskrivit som maxbelopp för införandet från tidigare erfarenheter.

Förslag

Följande föreslås:

- a) Den självreglerande koden införs omgående och enbart om anslutningsgraden blir låg och effekterna på betalningsdagar inte får en gynnsam utveckling initieras den föreslagna rapporteringsskyldigheten.
- b) Om rapporteringskravet införs föreslås att dess definitioner och regelverk harmoniseras med den självreglerande koden
- c) Om rapporteringskravet införs föreslås att genomsnittlig kontrakterad betalningstid tas bort och rapporteringen fokuseras på två kriterier;
  - a. Genomsnittliga dagen då leverantören får betalt
  - b. Andel korrekt utformade* fakturor som betalas efter utgången av betalningstiden

(*Med korrekt utformade fakturor avses fakturor med korrekta fakturaadresser, en tydlig referens till vad som inhandlats samt en referens till erhållen inköpsorder/beställare).